

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2018/69 (Siyasi Parti Mali Denetimi)

Karar Sayısı : 2021/118

Karar Tarihi : 24/6/2021

R.G. Tarih-Sayısı : 25/9/2021-31609

I. MALİ DENETİMİN KONUSU

Türkiye Komünist Hareketi Partisinin 2017 yılı kesin hesabının incelenmesidir.

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Zühtü ARSLAN, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Serdar ÖZGÜLDÜR, Serruh KALELİ, Recep KÖMÜRCÜ, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI, Muammer TOPAL, M. Emin KUZ, Hasan Tahsin GÖKCAN, Kadir ÖZKAYA, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL ve Yusuf Şevki HAKYEMEZ'in katılımlarıyla 13/2/2019 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında öncelikle suç duyurusunda bulunulup bulunulmayacağı sorunu görüşülmüştür.

2. 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 73. maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesinde "*İller teşkilatından gönderilenler ve parti merkezine ait olan kesin hesaplar, merkez karar ve yönetim kurulunca incelenerek karara bağlanır ve birleştirilir*" hükmüne yer verilmiş ve aynı Kanun'un 74. maddesinin ikinci fıkrasında da "*Siyasi partilerin genel başkanları, karara bağlanarak birleştirilmiş bulunan kesin hesap ile parti merkez ve bağlı ilçeleri de kapsayan iller teşkilatının kesin hesaplarının onaylı birer örneğini Haziran ayı sonuna kadar Anayasa Mahkemesine ve bilgi için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına vermek zorundadırlar. Bu belgelere, ilgili siyasi partinin aynı hesap döneminde edindiği taşınmaz ve değeri yüz milyon lirayı aşan taşınır malların, menkul kıymetlerin ve her türlü hakların değerleri ile edinim tarihlerini ve şekillerini de belirten listeleri eklenir*" denilerek il örgütlerinden gönderilen kesin hesaplar ile parti genel merkezine ilişkin kesin hesabın merkez karar ve yönetim kurulunca incelenerek karara bağlanacağı ve birleştirileceği, birleştirilmiş kesin hesap cetvellerinin de Anayasa Mahkemesine sunulacağı hükmüne bağlanmıştır.

3. Türkiye Komünist Hareketi Partisi, Genel Merkez kesin hesap cetvelini 5/7/2018 tarihinde Anayasa Mahkemesine sunmuş; dolayısıyla 2820 sayılı Kanun'un 74. maddesindeki "*...Haziran ayı sonuna kadar Anayasa Mahkemesine ve bilgi için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına vermek zorundadırlar*" amir hükmüne uymamıştır.

4. 2820 sayılı Kanun'un 111. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde siyasi partilerin "*74 üncü madde hükümlerine aykırı hareket eden sorumluları hakkında, üç aydan altı aya kadar hafif hapis ve onbeş milyon liradan otuz milyon liraya kadar hafif para cezası verilir*" denilmektedir.

5. 2820 sayılı Kanun'un 74. maddesi hükümlerine aykırı hareket eden Parti sorumluları hakkında Kanun'un 111. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca gerekli işlemlerin yapılması için Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulması gerekir.

6. Bu itibarla Türkiye Komünist Hareketi Partisinin 2017 yılı kesin hesabının incelenmesi sonucunda;

- Genel Merkeze ait kesin hesap cetvelinin sunulması nedeniyle işin esasının incelenmesine,

- Esas incelemenin yapılabilmesi amacıyla Genel Merkez kesin hesabının dayanağını oluşturan gelir gider belgeleri ile bu belgelerin kaydedildiği defterleri Sayıştay Başkanlığına göndermesi için Partiyeye bu kararın tebliğinden itibaren 30 gün süre verilmesine,

- Anayasa Mahkemesine bilgilerin Kanun'da öngörülen sürede verilmemesi nedeniyle Parti sorumluları hakkında 2820 sayılı Kanun'un 111. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca yasal işlem yapılması için Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulmasına,

OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. ESASIN İNCELENMESİ

7. Türkiye Komünist Hareketi Partisinin Anayasa Mahkemesine verdiği 2017 yılı kesin hesap çizelgeleri ile dayanağını oluşturan defter ve belgeler üzerinde yapılan inceleme sonuçlarını içeren ve Sayıştay Başkanlığı tarafından hazırlanıp Raportör Ömer DURSUN tarafından Heyete sunulan esas inceleme raporu, Anayasa ve 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile 2820 sayılı Kanun'un ilgili kuralları, bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

8. Denetimin maddi öğelerini oluşturan defter ve belgelerde Partinin 2017 yılı gelirler toplamının 253.338,26 TL, geçen yıldan devreden nakit toplamının 1.170 TL olduğu ve giderler toplamının 244.828,27 TL, gelecek yıla devreden nakit toplamının 9.679,99 TL olduğu anlaşılmaktadır.

9. Partinin 2017 yılı kesin hesabının gelir ve gider rakamlarının yukarıda açıklanan tutarlardan oluştuğu, bu hâliyle 2017 yılı kesin hesabının doğru, denk ve 2820 sayılı Kanun'a uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

A. Gelirlerin İncelenmesi

1. Genel Merkez Gelirleri

10. Partinin Genel Merkez gelirleri toplamı 30.455 TL olup bu tutarın 2.770 TL'si bağışlardan, 3.500 TL'si üye yıllık aidatlarından, 17.000 TL'si diğer teşkilatlardan aktarılan gelirlerden ve 7.185 TL'si diğer gelirlerden oluşmaktadır.

11. Parti Genel Merkezinin defter kayıtları ve gelir belgeleri üzerinde yapılan inceleme neticesinde gelirlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olarak sağlandığı sonucuna varılmıştır.

2. İl Örgütleri Gelirleri

12. Parti il örgütlerinin gelirleri toplamı 222.883,26 TL olup bu tutarın 74.578,30 TL'si bağışlardan, 74.290 TL'si üye yıllık aidatlarından, 72.674,46 TL'si genel merkezden ve ilçelerden aktarılan gelirlerden, 1.340,50 TL'si ise diğer gelirlerden oluşmaktadır.

13. Parti il örgütlerinin 2017 yılı kesin hesap çizelgelerinin gelir bölümü üzerinde yapılan inceleme neticesinde gelirlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olarak sağlandığı sonucuna varılmıştır.

B. Giderlerin İncelenmesi

1. Genel Merkez Giderleri

14. Partinin Genel Merkez giderleri toplamı 27.282,51 TL olup bu tutarın 127,44 TL'si kırtasiye giderlerinden, 14.400 TL'si kira giderlerinden, 71,62 TL'si taşıma giderlerinden, 11.700

TL'si diğer teşkilatlara aktarılan giderlerden, 26,65 TL'si banka komisyon giderlerinden, 956,80 TL'si ise ısıtma ve aydınlatma giderlerinden oluşmaktadır.

15. Parti Genel Merkezinin defter kayıtları ve gider belgeleri üzerinde yapılan inceleme neticesinde giderlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olarak gerçekleştirildiği sonucuna varılmıştır.

2. İl Örgütleri Giderleri

16. Parti il örgütlerinin giderleri toplamı 217.545,76 TL olup bu tutarın 112,50 TL'si temsil ağırlama giderlerinden, 1.055,62 TL'si haberleşme giderlerinden, 1.585,97 TL'si taşıma giderlerinden, 79.750 TL'si kira giderlerinden, 3.948,60 TL'si ısıtma ve aydınlatma giderlerinden, 51.771,78 TL'si toplantı giderlerinden, 77.880 TL'si diğer teşkilatlara aktarılan giderlerden, 1.323,29 TL'si diğer giderlerden ve 118 TL'si ise kırtasiye giderlerinden oluşmaktadır.

17. Parti il örgütlerinin defter kayıtları ve gider belgeleri üzerinde yapılan inceleme neticesinde giderlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olarak gerçekleştirildiği sonucuna varılmıştır.

C. Parti Mallarının İncelenmesi

18. Partinin 2017 yılı defter ve belgeleri üzerinde yapılan inceleme neticesinde herhangi bir taşınır ve taşınmaz mal ile menkul kıymet ediniminin olmadığı anlaşılmıştır.

IV. SONUÇ

Türkiye Komünist Hareketi Partisinin 2017 yılı kesin hesabının incelenmesi sonucunda;

Partinin 2017 yılı kesin hesabında gösterilen 253.338,26 TL gelir ve 1.170 TL geçen yıldan devreden nakit toplamı ile 244.828,27 TL gider ve 9.679,99 TL gelecek yıla devreden nakit toplamının eldeki bilgi ve belgelere göre doğru, denk ve 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'na uygun olduğuna 24/6/2021 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Zühtü ARSLAN

Başkanvekili
Hasan Tahsin GÖKCAN

Başkanvekili
Kadir ÖZKAYA

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Esas Sayısı : 2018/69 (Siyasi Parti Mali Denetimi)

Karar Sayısı : 2021/118

Üye

Recai AKYEL

Üye

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye

Yıldız SEFERİNOĞLU

Üye

Selahaddin MENTEŞ

Üye

Basri BAĞCI

Üye

İrfan FİDAN